

Le historia antenatal de interlingua

 interlingua.com/historiadeinterlingua

[Skip navigation.](#)

[Pagina principal](#) » [UMI e interlingua](#)

2018-10-20 21:50 [Historia](#)

Esseva como paciente in un clinica que Alice V. Morris esseva capturate per le idea de un international lingua auxiliar e establiva le organisation que 27 annos plus tarde - in 1951 - presentava interlingua. Primo on essayava unir altere linguas, ma in 1947 quatro modellos a interlingua esseva presentate. Un questionario a 3.000 personas monstrava un preferentia definite pro un lingua naturalistic. Ecce le historia fascinante.

Per F.P. Gopsill e Brian C. Sexton

presidente e secretario del Societate Britannic pro Interlingua

(Originalmente publicate in [Panorama in interlingua](#), januario-febuario 1991)

Omne evento in le historia ha su causas e su effectos. Pro explicar lo on debe primo studiar su causas. Omne interlinguista sape que interlingua nasceva in 1951 con le publication del dictionario interlingua-angese, cuje redactor esseva Alexander Gode, e le grammatica preparate per A. Gode e Hugh E. Blair. Totevia, iste evento non haberea essite possibile sin le existentia del "International Auxiliary Language Association" (Association pro le Lingua Auxiliar International) e sin le supporto e financiari e moral de Alice V. Morris.

Le historia del IALA e de su fundatrice, presentate hic, es in grande parte un traduction in interlingua del texto del capitulo 7 del libro de Peter Gopsill, "International Languages: a matter for Interlingua".

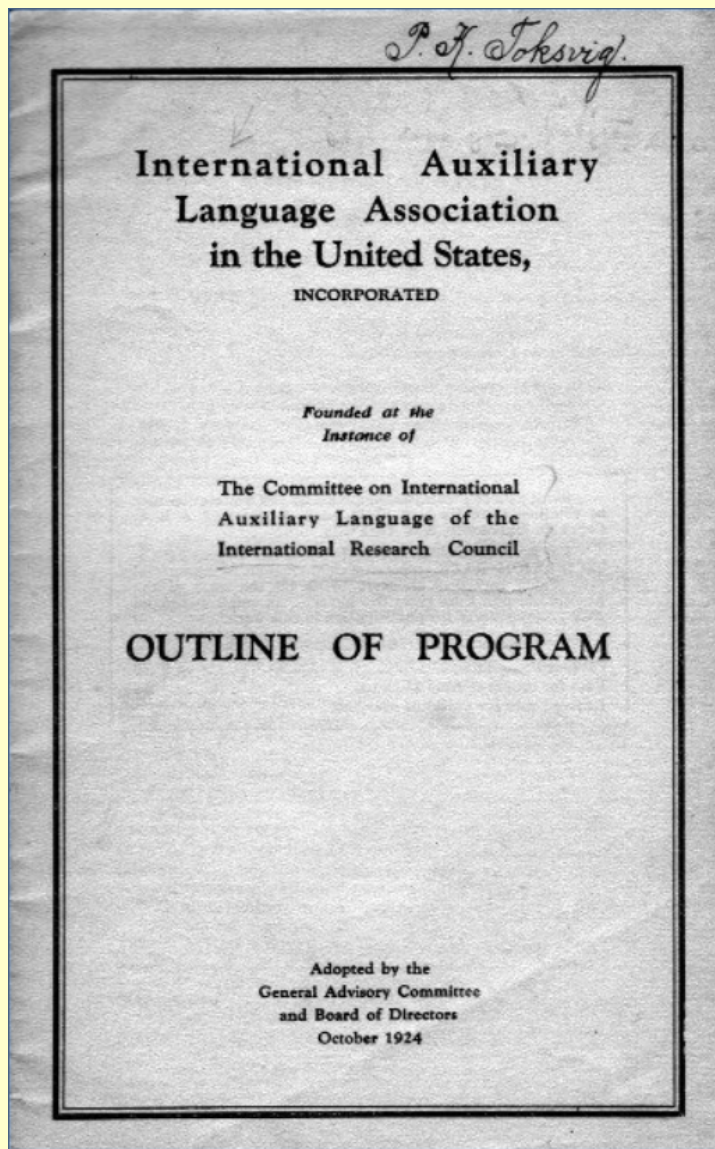

Durante que illa esseva paciente in un clinica in le prime annos 1920, un

seniora american multo ric, Alice V. Morris (photo), le sposa de Dave Hennen Morris (ambassador statounitese in Brussel 1933-1937), per hasardo discoveriva le existentia de esperanto. Illa deveniva multo enthusiastic pro le idea de un lingua auxiliar pro tote le mundo. Allora, dr. Frederick Gardner Cottrell del "International Research Council" (Consilio International del Recerca) interessava e sr. e sra. Morris pro le creation de un organisation permanente que prosequerea le studios de linguas international jam comenciate per varie committees. Sr. e sra. Morris ambes videva le opportunitate presentate a illes pro realisar lor ambition de promover le cosa.

Le movimento in favor de un lingua auxiliar pro relationes international habeva jam recipite un nove impeto per le labores del "Committee on International Auxiliary Language" establite per le "International Research Council" a su conferentia in Brussel in 1919. Le committee assemblava personas qui habeva grande experientia in cosas international, in communicationes, e qui possedeva grande erudition linguistic pro discuter le problema. Como resultado del labor de iste committee le "American Association for the Advancement of Science", le "British Association for the Advancement of Science" e le associationes

equivalente francese e italiano, [nota del traductor: istes es le plus importante del instituciones scientific in cata pais] con le "American Council on Education", le "American Council of Learned Societies" (Consilio American de Societates Academic), con altere gruppos de specialistas institueva le "International Auxiliary Language Association" (IALA).

"Outline of Program" esseva publicate per IALA in octobre 1924. Le documento de 23 paginas describe in detalio le principios detra le labor scientific, que IALA a iste momento voleva comenciar, e que in 1951 resultava in le publication de interlingua.

In 1924 IALA esseva constituite legalmente in le Statos Unite como organisation non a scopo lucrative, cuje scopo (secundo su Outline of Program - summario de programma - 1924, pagina 9) esseva "promover studios, discussiones, e publicitate extense de omne questiones relative al establimento de un lingua auxiliar, con recercas e experimentos capace de avantiar le establimento de un tal in modo intelligente e super fundationes stabile". Postea, al pagina 15, le Outline of Program dice que le lingua final deberea esser recommendate de esser "adoptate finalmente per le governamentos del mundo". Illo indicava que le lingua final non existeva. Le proxime paragrapho defini le scopo: "Establiir un lingua synthetic, que debe esser instruite in omne sistemas de education per tote le mundo, como un medio commun de intercambio de pensamento e del diffusion de saper inter gente qui ha differente linguas maternal". On planava que recercas sia initiate e in America e in Europa.

IALA obteneva su appoio financiari de plure fontes, como per exemplo le Carnegie Corporation, le Rockefeller Foundation, e le Research Foundation, ma le appoio le plus importante esseva date per sr. e sra. Morris e lor familia. Iste ressources finiva al morte de sra. Morris in 1950.

Le studios per IALA del linguas national e international

Le prime annos del IALA esseva utilisate in le exploration del problema del lingua. On creava un lista de tote le litteratura que contineva discussiones del linguas international, e on assemblava un bibliotheca del libros relative al problema. Al mesme tempore on establiva contacto con le varie gruppos que supportava le varie linguas auxiliar.

IALA accentuava ab le comenciamento que non esseva le scopo del Association disveloppar un nove lingua auxiliar. Su scopo esseva plus tosto establir un base scientific pro le comparison del projectos currente, e dunque illo initiava un investigation comparative del Esperanto de Zamenhof (1887), del Latino sine flexione de Peano (1903), del Ido de Couturat e Leau (1907), del Esperanto II de Saussure (1910), del Occidental de Wahl (1922) e del Novial de Jespersen (1928). Il habeva anque un studio comparative del linguas le plus importante ethnic (anglese, francese, germano, italiano, latino, russo, e espaniol), ab le quales le linguas auxiliar que on investigava tirava lor material. Ma in le prime studios, le scopo esseva arrivar a un compromisso inter le linguas mentionate in supra. Proque Zamenhof e Couturat non plus viveva, Edmond Privat defendeva Esperanto e Sigfried Auerbach defendeva Ido.

Plure reuniones de iste autores e campiones esseva arrangiate inter 1925 e 1930 per sra. Morris a Paris, a Bex, a Geneva, e a Montreux, ubi cata representante offereva concessions reciproc e acceptava cambios in lor linguas respective, dunque on pote dicer que iste studio del linguas international currente esseva plus profunde que faceva le Delegation pro le Adoption de un Lingua Auxiliar International de 1907. Totevia, omne effortios de compromisso esseva in van. Le esperantistas e le idistas manteneva lor differentias, e lor character schematic esseva incompatible con le linguas naturalistic, e dunque on abandonava le sperantia de compromisso, e cata lingua prendeva su via original.

Al Secunde Congresso International de Linguistas a Geneva in 1931, IALA arrangiava pro le prime vice que linguistas professional e expertos in linguas auxiliar conveniva durante un periodo de duo septimanas pro excambiar ideas. Le conferentia esseva convocate per professor Otto Jespersen, e illo dava su approbation al programma de recercas del IALA, e non minus de 27 linguistas eminente (non membros del IALA) signava le documento de supporto. Anque octo alteres addeva lor nomines al Tertie Congresso de Linguistas a Roma in 1933.

Profunde recerca duce a un lingua

Interim, IALA faceva recercas in America del Nord. Professor Herbert N. Shenton, allora del Universitate Syracuse, exequeva un studio intense del difficultates interlingual in conferentias international e publicava su reporto de istos in 1933. Dr. Edward L. Thorndike interprendeve un serie de experimentos super le facilitate relative de apprender linguas construite e natural, e publicava le resultados de su studios anque in 1933. Helen S. Eaton, membro del personal del IALA, faceva su recercas in le idea que un lingua international, in iste caso esperanto, poterea esser utilisate in un curso simplicite in le linguistica comparative pro adjutar a studentes studiar un prime lingua estranier. Illa publicava su reporto in 1938 e in 1940 un lista de frequentias semantic.

In 1935, IALA teneva un reunion al Ambassada American in Brussel (ubi Dave Hennen Morris esseva le ambassator american), pro presentar le prime passos del "Plan for obtaining agreement upon an auxiliary world-language" (Plano pro obtener accordo super un lingua auxiliar mundial) del IALA. On planava reuniones in correlation super le question de un lingua international. On establiva un si-nominate "Committee for Agreement" (Committee pro Accordo) pro discuter le criterios approbate de un lingua auxiliar mundial. Le prime reunion esseva tenite in januario 1936 in le Ambassada American in Brussel. Professor William E. Collinson del Universitate de Liverpool, qui habeva essite associate con IALA ab le prime annos (al minus post 1928), habeva jam facite studios preparatori de grande valor e remaneva in relation directe con le labor. Un numero imponente de linguistas eminente esseva participantes de iste committee: 24 linguistas de 19 universitates se trova in le lista del publication *Some Criteria for an International Language and Commentary* (Alicun criterios pro un lingua international e comentario) de 1937, paginas 35-36. Le committee continuava su recercas in Europa usque le comenciamento del guerra in 1939 rendeva impossibile le reunion del committee.

Durante 1936 un personal international de membros de formation professional in le philologia comparative esseva assemblate al Universitate de Liverpool, con professor Collinson como director e E. Clark Stillman como director adjuncte. Un subvention pro le labor initial esseva date per le Foundation Rockefeller al Universitate de Liverpool, ubi le personal de recercas del IALA faceva su labores. De plus, le Research Corporation habeva generosamente date al IALA un subvention annual "pro le recerca de promover le realisation de un lingua neutral e non-politic." Le labor continuava a Liverpool pro assemblar e compilar le datos linguistic e le material de parolas international.

Le cambio de direction del scopo del IALA

Ben que IALA non habeva originalmente intendite construir su proprie lingua auxiliar, illo comenciava cambiar su position post circa 1934, quando le convenientia de alicunque del linguas investigate currentemente deveniva de plus in plus dubitose. De importantia special esseva le argumentos si on debeva preferer un lingua naturalistic (como Occidental) o un lingua schematic (como Esperanto o Ido). On teneva reuniones pertinente a Geneva in 1935 e a Copenhagen in 1937, ubi - al grande surprisa del mundo interlinguistic - esperanto esseva toto abandonate. Jam in 1937 le recercas del IALA veniva al conclusion que pro elaborar un lingua scientificamente e impartialmente, on debeva extraher lo completamente ab le linguas natural. Le recercatores habeva comprendite que milles del parolas in le linguas europeas esseva jam international, e pareva scientific de extraher iste vocabulario commun a fin de obtener le lingua desirate. Dunque le discussiones in iste reuniones europeas, in loco de esser sterile e negative, promitteva producer progresso positive per acceptar un justification del naturalitate e per le rejection del methodo schematic, cuje adoption le publico interlinguistic habeva supponite proque e Alice V. Morris e professor Collinson esseva adherentes forte de esperanto.

Post le rejection de esperanto IALA se decideva a solver le problema del linguas per crear su proprie lingua. Pro assecurar le completion de un tal projecto sra. Morris generosamente provideva supporto adequate financiari.

Le comenciamento del guerra in 1939 necessitava le dispersion del personal multinational. Multes del linguistas europeas esseva utilisate appropriateamente per lor governamentos in le conducta del guerra. (Per exemplo, professor Collinson debeva abandonar le grosso de su classes in Liverpool in su labor pro le governamento britannic relative al problema de estranieros qui nasceva in paisas inimic ma habitante Grande Britannia.) In consequentia, non esseva possibile arrangiar reuniones del "Committee for Agreement".

Le datos linguistic e le bibliotheca jam accumulate al Universitate de Liverpool esseva transferite a New York. Ibi E. Clark Stillman organisava un nove personal de linguistas de varie nationalitates, que ille dirigeva usque ille entrava in le servicio de governamento in 1943.

Alora dr. Alexander Gode assumeva le direction del productio. Contacto esseva mantenite ancora con professor Collinson. Dr. Gode continuava le programma del recerca e su labor culminava in le "General Report" (Reporto General) de 1945, que presentava le bases theoretic del recercas del Association: le concepto del vocabulario international; le regulas establite pro le eligibilitate de parolas; lor standardisation secundo le prototypos etymologic e le characteristics general del grammatica proponite. Al fin del Reporto, IALA presentava su lingua in le forma de tres modelos, le modello original naturalistic, un modello E, simile al occidental, e un modello K, simile al ido. On ancora non habeva decidite qual modello adoptar o adaptar.

Le natura, si - un schema, no

Post le guerra in 1946 professor André Martinet partiva del Sorbonne in Paris pro devenir director de equipa del recerca del IALA in New York.

Pro discoperir le opinion public concernente le nove lingua que le Association probava trovar, professor Martinet faceva inquestas in varie paisas pro trovar le desiros del usatores futur del lingua. In 1946 professores Martinet e J.P. Vinay preparava un questionario satis grande de 127 questiones in anglese e francese que illes distribueva a expertos in varie paisas pro saper lor commentos super le variantes proponite in le General Report (Reporto General) de 1945. Tres variantes esseva offerite pro commento, un modello naturalistic componite de parolas e tractos grammatic realmente in uso international in le linguas del mundo e duo modelos presentate in le Reporto General con le nomines Schematic E e Schematic K, omnes presentate como variantes possibile del interlingua fundamental. Responsas al questionario non serea considerate como votos. Le personal del IALA considerarea le responsas al questionarios con grande diligentia pro arrivar a conclusiones secundo lor contento e secundo le datos jam disponibile e nove datos semper accumulante.

Pro le prime vice on dava al lingua proponite le nomine de interlingua.

A

I

P Extracto de "United Nations News," Junio 1946, vol.I, no.6, p.3.
 M Extract de "United Nations News," Junio 1946, vol.I, no.6, p.3.
 C Extracte de "United Nations News," Junio 1946, vol.I, no.6, p.3.
 K Extrakto de "United Nations News," Junio 1946, vol.I, no.6, p.3.

P Le Unione Postale Universale, fundate in le anno 1874
 M Le Union Postal Universal, fundat in le anne 1874
 C Le Union Postal Universal, fundat in le annu 1874
 K Le Uniono Postale Universale, fundate in le amuo 1874

P (mille octo centos septaginta-quattro) pro coordinare le sys-
 M (mille octe centes septanta-quatre) pro coordinar le sys-
 C (mil octe centes septanta-quatre) pro coordinar le sis-
 K (mil okt cent septi-quar) pro koordinare le sis-

"Variantes de le lingua internationale" (69 pp. 1947) presenta le quatro modellos de IALA in lineas comparabile. Le textos-specimenes es i.a. un extracto de "United Nations News" (junio 1946), un extracto de "Le Principes Modernes du Droit Pénal International" per H. Donnedieu de Vabres (1928), e un extracto del articulo "Zemlja" (Terra) del "Bolshaja Sovietskaja Enciklopedija" (1933). In ultra textos ab espaniol e italiano. Finalmente le "Prière sur l'Acropole" per Ernest Renan (1906) es monstrate in volapük, esperanto, ido, latino sine flexione, esperanto-II, occidental, novial e le quatro modellos. Al fin, un tabula de litteras e sonos in le quatro modellos. "On summarisa lo que precede per dicer que nostre variantes P e M se tene scrupulosemente al vocabulario international con le risco de conservar le bizarrerias e inconsequentias. Le variante C se reinfortia de regularisar le structura del lingua, ganiante per non perder su aspecto natural. Le variante K attribue multo plus de importantia al regularitate e al simplicitate que al conservation integral del aspecto international del vocabulario."

Le anno sequente, 1947, IALA habeva elaborate un quarte variante e habeva modificate le altere tres. Il habeva dunque quatro variantes pro studiar - C, K, M, e P, characterisate per lor grado de proximitate al schematismo o naturalismo. Le variantes schematic esseva C e K, le variantes naturalistic M e P. Le variante C esseva similar al modello E del Reporto General, que resimilava occidental e le variante K quasi identic al K original que resimilava ido o esperanto liberate de su defectos obvie. Le variante P esseva le modello original naturalistic que resimilava le latino con su tempores passate in *-aba, -eba e -iba*, infinitivos terminante in *-are, -ere e -ire*, e substantivos e participios passate terminante in *-e (calore, unione, proponite)*. Le nove variante presentate pro consideration esseva M, que pareva post le Reporto General. Le nove variante habeva le tempores passate terminante in *-ava, -eva e -iva*, e le infinitivos terminante in *-ar, -er e -ir*; le substantivos e le participios habeva nulle-*e* final, e dunque illo esseva multo simile al variante C. Iste quatro variantes esseva inviate a 3.000 personas appropriate in varie paisas e esseva utilisate como le base de un sondage de opiniones demandante le variante preferite. Includite con le variantes il habeva un explication del plure argumentos in justification de cata variante.

Le resultados del sondage monstrava un rejection decisive del variante K, le variante extremamente schematic, lo que constitueva un rejection additional del linguas del typo esperanto/ido. Il habeva un preferentia definite pro variantes P e M, le modellos naturalistic, un tendentia que habeva monstrate se deposit 1922 in Geneva. Variante C, un modello minus schematic que K, habeva minus de partisanos que P e M, le modellos naturalistic. Le parlatores anglo-saxone e non-romance generalmente prefereva le variante P, le variante elaborate plus o minus per dr. Gode, qui esseva german per nascentia e american per selection, e le franceses prefereva le variante M, le modello favorite e offerite per dr. Martinet, un

francese. Le franceses monstrava anque un tendentia verso le variante C, que esseva plus proxime al M que al P. Dunque, le solution pareva esser un compromisso inter le P de Gode, le M de Martinet, e le variante C, lassante foras de consideration le variante K, le forma preferite per sra. Morris, le esperantista.

Le publication de interlingua

Il esseva nulle secreto que Gode e Martinet teneva opiniones differente, e esseva obvie un hostilitate inter illes. Martinet anque dubitava del capacitate del IALA de poner su projecto in uso practic. In consequentia, in 1948 professor Martinet se dimitteva del direction del IALA qual posto esseva offerite a dr. Gode, qui se poneva con su equipa a producer le lingua final, que combinava le optime characteristics del variantes P e M, e producer un grammatica e un dictionario, utilisante le resultatos de lor vinti-quatro annos de recerca in linguistica comparative e pedagogia linguistic.

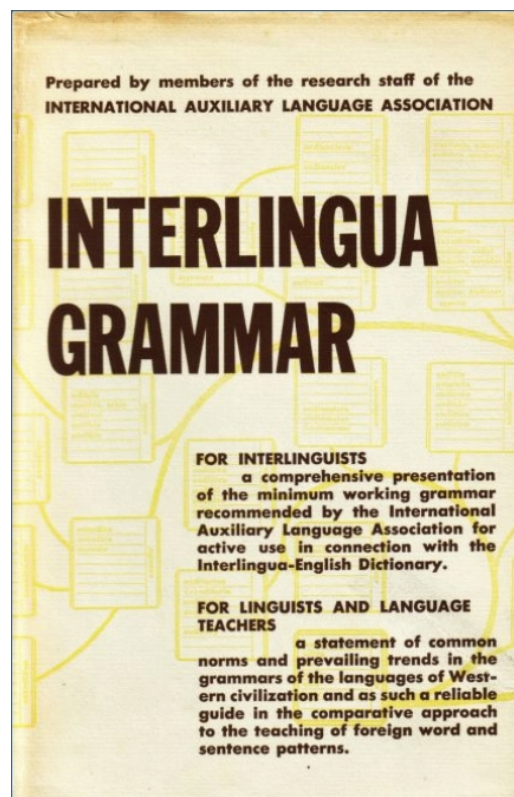
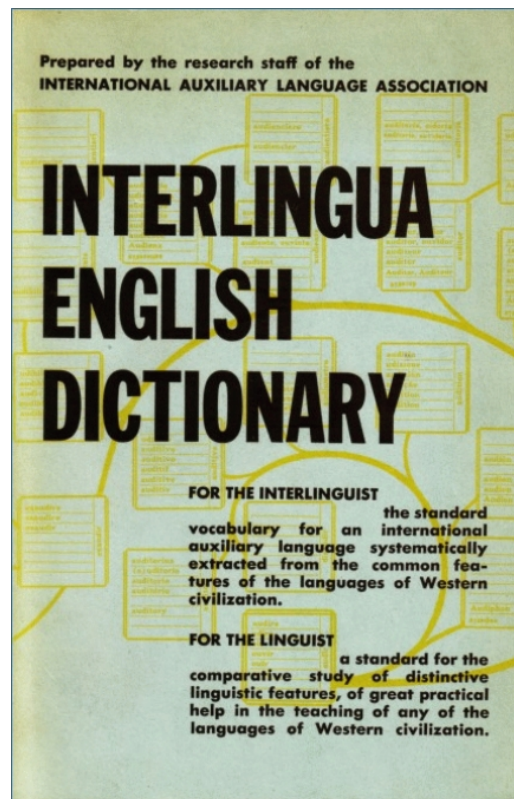
Tres annos additional esseva necessari pro completar le detalios. Alice V. Morris moriva in 1950, quando supporto financiari anque finiva. Fortunatemente il habeva satis de moneta pro publicar in 1951 le "Interlingua-English Dictionary" sub redaction de Alexander Gode con 27.000 parolas (le intention original esseva solmente 10.000), e anque un grammatica complete de interlingua, scribe per Gode e Hugh E. Blair.

Assi esseva complite le studio le plus minutiose pro producer un lingua international, al costo estimate de tres milliones de francos switze. Effortios previe pro crear un lingua auxiliar pare van e illusori in comparation. Interlingua es un ver lingua que superpassa le effortios de un sol homine, le methodo sequite pro crear tote le altere linguas auxiliar. Interlingua, dunque, es le resultado de travaliios que durava 25 annos per equipas de linguistas que devotava un grande parte de lor tempore al thema, non solmente le tempore remanente post le labores de lor posto normal. Le lingua producite es tal que omne personas qui sape un lingua romanic forsan haberea necessitate de alicun studio pro usar lo activemente, ma qui pote generalmente leger a prime vista sin haber besonio de aprender lo, proque illo es le producto natural del linguas romance in un forma simplicite.

IALA esseva dissolvite in 1953 e esseva reimplaciate per le Division de Interlingua de Science Service.

Texto original anglese per F.P. Gopsill. Version in interlingua con duo paragraphos introductori per Brian C. Sexton, Grande Britannia. Studia le historia de interlingua plus in detalio in [le section historic](#).

» [version pro imprimir](#)

Inizio del pagina

Union Mundial pro Interlingua – © 2006-2019 – tote derechos de copia reservate.

Le UMI esseva registrate juridicamente le 3 de agosto 2006 per le autoritates francese como association numero W911001865 [\[info\]](#).

Conto bancari del UMI con La Banque Postale, Francia: Numero IBAN: FR40 2004 1010 1113 8119 5H03 275. Numero BIC (identification international del banco): PSSTFRPPNTE.